

Bilaga 2 – Frågor och svar

Vad är bakgrunden till att det är Formas, Energimyndigheten och Vinnova som utformar Impact Innovation - nästa generation strategiska innovationsprogram?

I forsknings- och innovationspropositionen Forskning, Frihet, Framtid – kunskap och innovation för Sverige (prop. 2020/21:60) aviserades en ny inriktning för nästa generation strategiska innovationsprogram: Regeringens ambition är att programmen i större omfattning ska adressera områden med bred samhällsrelevans utifrån Agenda 2030 för att få till stånd systemförändringar och ytterligare säkerställa programmens effekt och påverkan. Utvecklingen bör gå mot färre och större program för kraftfullare systemeffekter inom områden som är strategiskt viktiga för Sverige.

Som ett led i det fick Energimyndigheten, Formas och Vinnova i uppdrag av regeringen (N2021/02520) att utveckla arbetet med de strategiska innovationsprogrammen med målsättningen att programmen tydligare ska bidra till transformativ omställning och hållbar utveckling, som grund för global konkurrenskraft och samhällsnytta. Programmen ska bidra till systemförändring för att uppnå samhällseffekter, med tydligare fokus på till exempel fossilfrihet, giftfri cirkulär ekonomi och digital omställning som understödjer klimatomställningen samt ökad kunskap och strategiska satsningar för stärkt internationell samverkan både inom EU och globalt.

Var kan jag hitta regeringsuppdraget?

Uppdraget hittar ni på regerings webbplats: Följ länk [här](#).

Vad är Impact Innovation?

Världen står idag inför stora utmaningar som kräver att vi tänker nytt och gör annorlunda. Vi behöver ta de viktiga stegen tillsammans för att transformera hela samhället, våra städer, vår välfärd och våra värdekedjor och konsumtionsmönster för en hållbar utveckling.

Med Agenda 2030 har världens länder enats om 17 globala mål för hållbar utveckling. Många av målen är starkt beroende av varandra och går inte att bryta ner i mindre delmål som en enskild aktör har förmågan eller ansvaret att lösa. Därför behöver vi främja innovation i bred bemärkelse. Det räcker inte med innovation för att skapa nya produkter och tjänster utan vi behöver innovation i vårt sätt att arbeta, innovation som ändrar våra beteenden och vanor och innovation i hur vi samverkar bättre i komplexa ekosystem med personer från näringsliv, forskning, politik, offentlig sektor, civilsamhället och allmänheten. Vi behöver skapa förutsättningar för det vi kallar systeminnovation – innovation som

Datum
2022-09-01

Diarienummer
2022-01693

Revision 2022-10-21

accelererar samhällsomställning. Det skapar ett samhälle som är bättre att leva i för alla och är nyckeln till både vår konkurrenskraft och förmåga att bidra till världens behov av hållbar omställning.

Nu utformas Impact Innovation, nästa generation strategiska innovationsprogram. Det är en satsning med ambitionen att öka takten i omställningen till ett hållbart samhälle. Impact Innovation ska vara en kraft som engagerar en bredd av aktörer från näringsliv, akademi, offentlig sektor och civilsamhälle att samarbeta i riktning mot ambitiösa mål. Agenda 2030, EU:s missions och andra samhällspolitiska mål bildar en grund för arbetet.

Samhällsrelaterade och systemförändrande utmaningar engagerar och berör breda grupper i samhället. Deltagande från stora delar av samhället i de framtida innovationsprogrammen främjas om det finns gemensamma mål som svarar mot behov, och förutsättningar till att bidra på ett långsiktigt och flexibelt sätt. Grad av engagemang samt inträde och utträde i de framtida innovationsprogrammen kan variera över tid och kan inkludera en mångfald av aktörer. Angreppssättet i förberedelseprojektet förväntas ge förutsättningar för framtida bred och flexibel aktörsinvolvering och missions ska utvecklas i bred samverkan.

Vad innebär det att beviljas bidrag i förberedelseprojektet?

Bidraget ska ge en möjlighet för aktörer att förbereda sig inför ansökan till nästa steg och delta i en process för att mobilisera tillsammans med andra aktörer under våren 2023. Processen syftar till att stärka nätverkande och inspirera till idéutveckling och lärande kring metoder och verktyg. Ett beviljat förberedelseprojekt är ingen garanti för att få etablera ett program inom Impact Innovation.

Kommer aktörer som inte beviljas förberedelseprojekt eller som inte hinner med att ansöka i höst kunna vara med i den fortsatta processen?

Det är inte för sent att vara med. Utlysningen som öppnar våren 2023 och stänger hösten 2023 kommer att vara öppen för alla, oavsett om man har beviljats bidrag i förberedelseprojektet. De finansierande myndigheterna planerar även för att utlysa förberedelseprojekt i ytterligare en omgång, 2025. Men det är viktigt att alla aktörer håller sig informerade om processen. De som driver programmen ska arbeta med att ta in fler perspektiv och engagera relevanta aktörer efter hand för att utveckla programmets inriktning och utformning även under programtiden.

Hur många program kommer att finansieras i nästa steg och hur stora kommer dessa bli?

Energimyndigheten, Formas och Vinnova planerar att finansiera högst fem långsiktiga innovationsprogram som kommer att starta i januari 2024. Storleken

Datum
2022-09-01

Diarienummer
2022-01693

Revision 2022-10-21

kommer bero på programmets utformning, men den offentliga finansieringen kan variera mellan 50-250 miljoner kronor per år. En ny utlysning om förberedelseprojekt planerar att öppnas 2025. Den förväntas resultera i ytterligare två till fyra innovationsprogram som preliminärt startar 2027. Likt nuvarande strategiska innovationsprogram så är inte programfinansieringen vikt endast för de organisationer som utgör den samordnande funktionen. Programmet ska i öppna processer möjliggöra aktörer att söka finansiering för insatser som programmet bedömer är ändamålsenliga för att uppnå sina målsättningar.

Kommer insatserna inom ett program kräva medfinansiering från aktörerna?

Impact Innovation kommer sannolikt ha ungefär samma nivåer som de strategiska innovationsprogrammen har idag, det vill säga 50 procent medfinansiering. För att kunna möjliggöra systeminnovation och både bredd och spets inom programmen kan medfinansieringen variera för olika insatser. Finansieringen måste följa regler om statligt stöd.

Hur länge kommer programmen att finansieras?

Programmen kan få finansiering i upp till cirka tio år.

Hur stora kommer de samordnande funktionerna (motsvarande nuvarande programkontor) att bli?

Det kommer bero på programmets utformning men vi tror att större program och bredare perspektiv kan kräva att programkontoren är större än idag.

Om man är part i en samordnande funktion kan man då söka pengar i programmen?

De personer som arbetar i de samordnande funktionerna kommer i de flesta fall inte kunna söka pengar i programmet som samordnas. Men, genom transparenta och öppna processer som förhindrar jäv kan även organisationer som är med i den samordnande funktionen kunna söka pengar i programmet

Hur många generationer av innovationsprogram inom Impact Innovation avses startas?

Energimyndigheten, Formas och Vinnova planerar att utlysa förberedelseprojekt i två omgångar, 2022 och 2025, och innovationsprogram i två omgångar, 2023 och 2026.

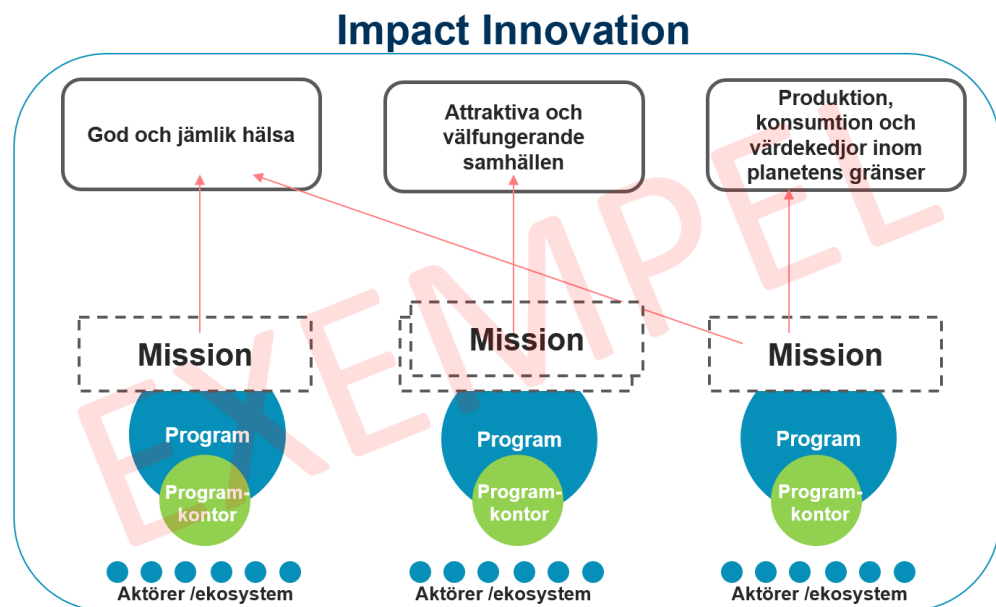
Hur förhåller sig utmaningsområden, missions och program till varandra?

Programmen som bildas inom ramen för kraftsamlingen kommer att fokusera på tre övergripande utmaningsområden. Ett program ska möta ett eller flera av dessa utmaningsområden:

- Produktion, konsumtion och värdekedjor inom planetens gränser
- God och jämlik hälsa
- Välfungerande och attraktiva samhällen

Det är viktigt att framhålla att de övergripande utmaningsområdena inte beskriver vad ett enskilt framtida program ska handla om, utan pekar ut strategiskt viktiga områden där Impact Innovation kan göra nytta. Det råder således inte ett 1:1 förhållande mellan de övergripande utmaningsområdena och framtida program inom Impact Innovation.

Med utmaningsområdena som utgångspunkt kommer aktörer att formulera gemensamma missions som man vill arbeta med och som relaterar till ett eller flera av utmaningsområdena. Programmen kan arbeta med ett eller flera missions, det är upp till aktörskonstellationen att bestämma vad som är ändamålsenligt. För att realisera programmets missions ska de identifiera och prioritera relevanta och ändamålsenliga aktiviteter och insatser. Respektive program kommer att drivas av ett programkontor. Det är den funktion som samlar aktörer och samordnar insatser och aktiviteter.

Figur 3. Bild över hur programstrukturen planerar att se ut med tre utmaningsområden överst, följt av missions, program, programkontor och aktörer/ekosystem. Observera att det enbart är ett exempel och att det inte finns något 1:1 förhållande mellan antalet utmaningsområden och antalet framtida program.

Datum
2022-09-01

Diarienummer
2022-01693

Revision 2022-10-21

Vad innebär det att arbeta med missions?

Ett missionsorienterat arbetssätt innebär att aktörer från olika sektorer, branscher och discipliner samlas kring ett djärvt, inspirerande och mätbart mål som ska uppnås inom en viss tidsperiod. Det här utmärker ett missionsorienterat arbetssätt:

- Ett övergripande ambitiöst mål (en mission) med bred relevans för samhället som ingen enskild aktör kan ansvara för att nå
- Samskapande - arbetssättet bygger på ett tvärfunktionellt samarbete
- Koordineras av aktörer med olika roller i systemet
- Systemtänkande, förståelse för ett komplext system
- Behovsdrivet
- En portfölj av insatser som hänger samman och tillsammans syftar till att förändra hela system för att kunna uppnå aktuella missions